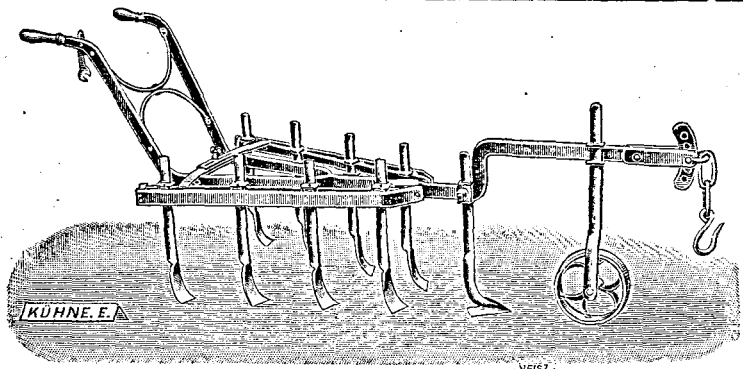

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. JUNIUS 30.

26. SZÁM.

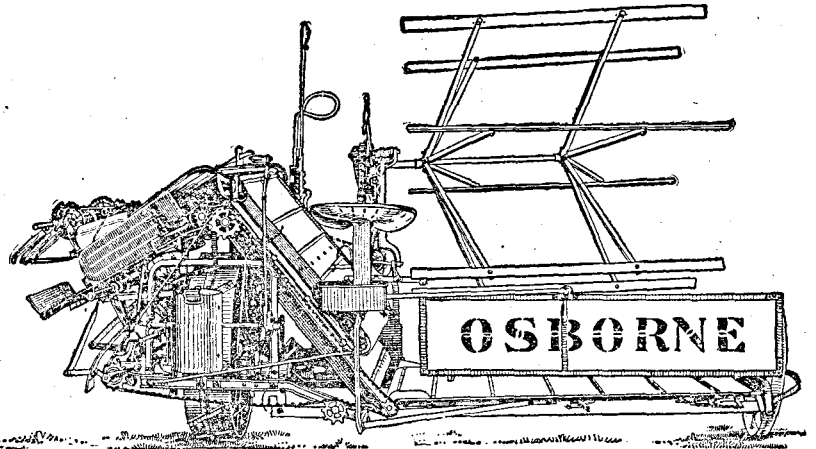
KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára által **MOSONBAN**

elismerett gondos kivételben szállítanak:

MINDENMŰ EGYSOROS KAPÁLÓESZKÖZÖK: Columbia Cultivátorok, Kerrmann kapálók. LAASS rendszerű többsoros KAPÁLÓGÉPEK,

1672

— Burgonyamivelő eszközök, Szénagereblyék, Szénaforgatók. —

„OSBORNE“

kéveköti és marokrakó aratógépek, fűkaszáló gépek, stb.

FŐRAKTÁR:

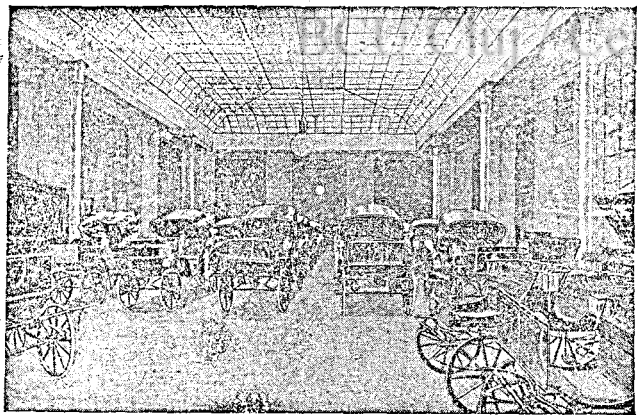
FIÓKRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körút 57a Temesvár, Gazdandvar.

A budapesti kovács és kocsigyártó ipartestület

védnöksége alatt álló kocsiarú csarnok szövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja. **VII., Rákóczi-út 72.**

Kocsiarúcsarnok

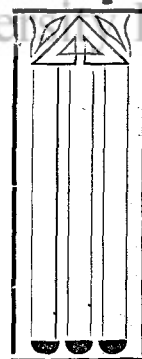

BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 72.

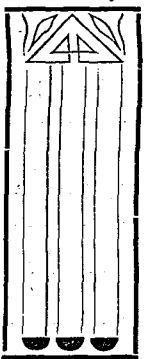
Magyarország legnagyobb kocsiraktára! Mindennemű új kocsik raktáron tartatnak. 1875

Drössler Károly cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

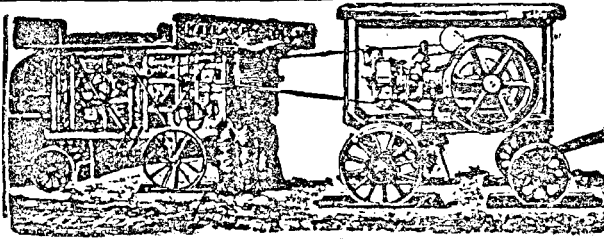
Magánjáratok, Gőzmozgonyokat, Cseplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakaszalókat, Gőzekeket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

A legmegbízhatóbb és legegyszerűbb kezelésű

„GLÓRIA“
benzin-petrolin motorok és motor-cseplőkészletek gazdasági és ipari célokra.

KÁLLAY motorgyárában

Budapest, VI., Nagymező-utca 43 szerkezethők be jóállással legolcsóbb árban. 3-5 évi részletfizetésre. 1860

Tessék ezen szakértő cégtől árlapot kérni. — Használt gőzgépek cserébe vétetnek. —

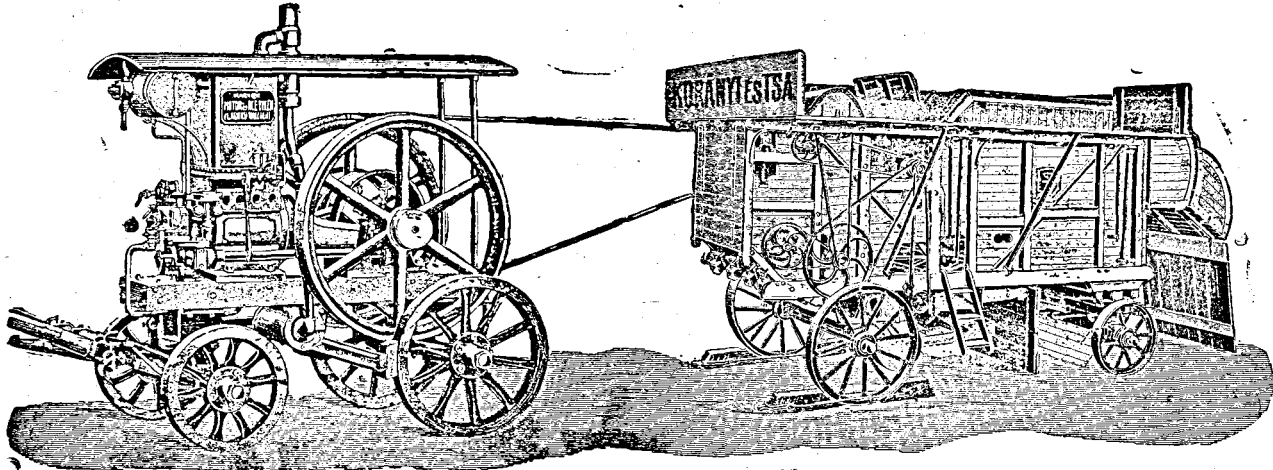
LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESÉN KÜLDÜNK ÁRJEGYZEKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Nemzetközi Motor Gyári Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

A legolcsóbb üzemű
Korányi-féle
Benzin, nyersolajmotorok
és cséplőkészletek.
Állandó legnagyobb gépkiallítás.
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek.
Árjegyzék és költségvetés
ingyen!

Nyersolaj motornál a fogyasztás óránként és lóerőnként **1—2 fillér.**

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá-	1,970.340.— K.
sával	
Tartalékok	764.760.16 „
Összesen:	2,735.104.16 „

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „ „	59.782.26 „
1903. „ „	109.331.73 „
1904. „ „	72.438.23 „
1905. „ „	61.730.60 „
1906. „ „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban ré-

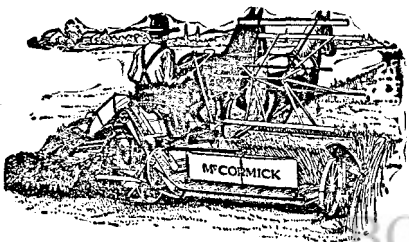
szesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és félévilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

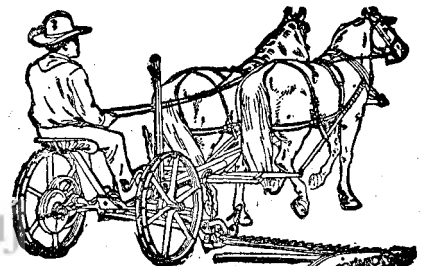
Kévekötő-aratógép.

MC. CORMICK

csikágói aratógépgyár

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

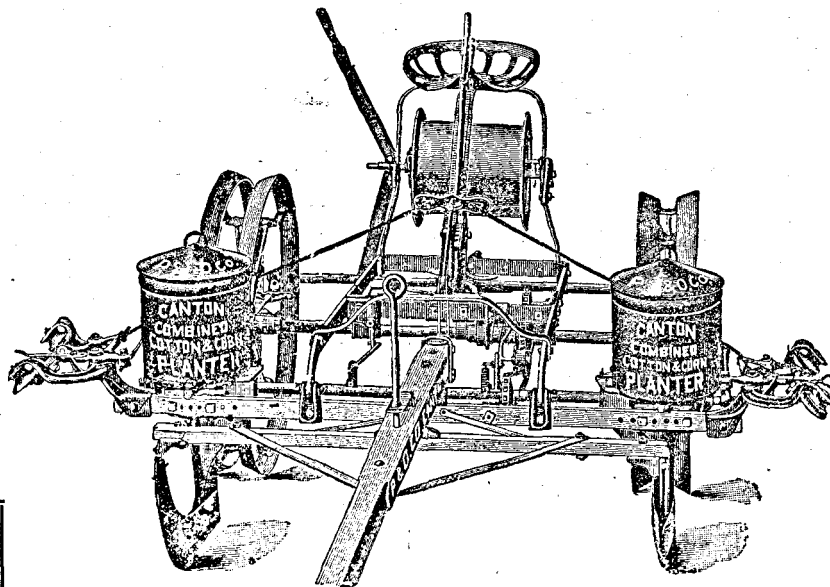
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

„New 4” fűkaszalógép.

Különleges gépek:

- Kévekötő-aratógép
- Marokrakó aratógép
- Fűkaszalógép 1857
- Szénaforgatógép
- Szénagyűjtőgép
- „Ohio” tengeriszántépgép
- Tengeri-morzsológép

„Senior” tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom. négyzetben ültet.

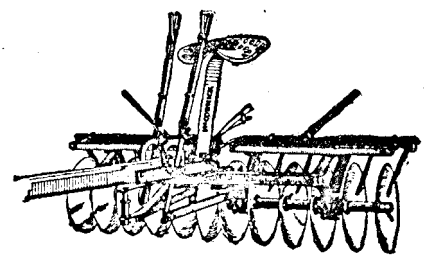
Eredeti amerikai benzin-motorok takarmánykamra és cséplőgép-hajtás számára.

Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.

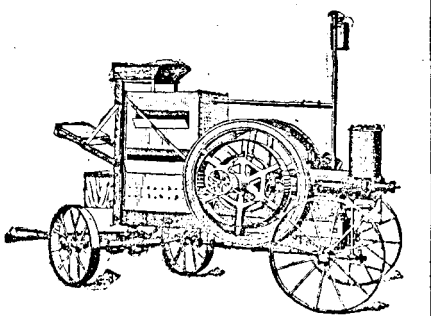
Állandó gépkiallítás Budapesten

Különleges eszközök:

- Tárcsás borona, tarlóhántásra és vetőszántásra.
- Rugófogas borona, lazításra.
- Aczél-lókap, tengeri- és burgonyakapálásra.
- 14 fogas cultivator.
- Istállótrágya-szórókocsi.

Tárcsás borona.

Benzin-Lokomobil.

Szuperfoszfát-mütrágyákat

a legolcsóbb napi áron szállít a

„KLOTILD” Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Az erdélyi kivándorlás. *Éber Ernő* 367
Összehasonlító tengeri természetési kísérlet,
tekintettel Erdély viszonyaira. *Dr. Varga
Kálmán*. 368
A csiperke-gomba termelése. *E. B.* 369

Kormányintézkedések.

- Kisbirtokosok katonai szolgálati kedvezménye.
Terményszállítás a hadsereg részére. 370

Vegyes közlemények.

- A Magyar Gazdaszövetség közgyűlése. 370
Változás a fogarasi ménésbirtok igazgatásában. — Kolozsmegyei kisgazdák tanulmányútja. — Biharvármegye a mezőgazdasági szeszgyárak mellett. — Állatdíjazás Alsó-járában. — Milyen idő lesz? — Szövetkezeti érdemek jutalmazása. — A kolozsvári Gazdasági Akadémia Marosvásárhelyen. — Pályázati hirdetés — Pályázati hirdetmény. 370

Hirdetések.

Az erdélyi kivándorlás.

A kivándorlás jegyében telt el a múlt hét. A gyáriparosok országos szövetsége értekezletre hitta meg mindazokat, akik hite szerint a kivándorlást ösmerik, okaira és az ellene teendő intézkedésekre nézve véleményt adhatnak és javaslatokat tehetnek. Hogy az immár rengeteg arányokat öltött kivándorlás okairól olyan sok és nagy ellentét volt az értekezlet fölszólalásai között, azon voltaképpen csudálkozunk nem lehet, mert hiszen ezek az okok igen sokfélék az ország egyes vidékei, az egyes néprétegek, emberek és az okot nyomozók fölfogása szerint. A jobb megélhetés után való vágy, a meggazdagodás reménye, az ügynökök csábítása, a hazaküldött pénzcsengő csábszava, az elégedetlenség, az ipari fejlődés lassúsága, a kötött birtok meg a földéhség, közigazgatási bajok és vagyoni romlás, a vándorló ösztön és a saját élelmességben való bizakodás összesen és egyenként, vidékek és egyének szerint különböző mértékben hatva taszítják Magyarországra emberanyagának nagy tömegeit Hamburg meg Fiume felé. És mert a kivándorlás okai olyan sokfélék, azért az ellene, vagy korlátozására javasolt intézkedések is sokfélék, egymással nem egy ponton összekötők is. A kivándorlás okai a gazdasági és társadalmi viszonyok minden rétegéből, az ember fizikai és lelki sajátságainak összetételéből extrahálódnak: a kivándorlásnak oka nincs, csak okai vannak, a kivándorlásnak ellenszere nincs, csak orvosságai vannak, profilaktikus és gyógyító orvosságai.

Erdély hosszú időn át csaknem teljesen mentes volt a kivándorlásnak attól a fajtától, amellyel a gyáriparosok szövetségének értekezlete foglalkozott, az amerikai kivándorlástól. Még 1901-ben is mindössze 1600 ember vándorolt ki innen Amerikába. A Romániába irányuló, utlevéllel és anélkül folyó kivándorlás volt az, amellyel foglalkoztunk, a tusnádi kivándorlási kongresszus is még csak erre terjesztette ki figyelmét. Az Amerikába való kivándorlás tőlünk ma még tényleg és viszonylag is kisebb, mint az ország legtöbb részében. De a helyzet

azért megváltozott, még pedig rosszabbá változott, mert a Románia felé gravitáló kivándorlás mellett megnőtt s amannál már nagyobbá nőtt az Amerika felé irányuló kivándorlás. 1905-ben 9441 Romániában vándorolt mellett már 10,068 amerikai kivándorló volt. Csaknem nyomról-nyomra lehet követni az amerikai kivándorlás terjedését az erdélyi vármegyékben. 1901-ben százon felüli amerikai kivándorló csak négy vármegyében volt; a legtöbb, 831 Nagyküküllőmegyéből származott. 1905-ben csak hat vármegyében volt 100-nál kevesebb, ellenben Nagyküküllő már 2579-cel vezetett, utána Szebenből 1613, Kisküküllőből 1400, Fogarasból 1346, Alsófehérből 1117, Udvarhelyből 592 kivándorló ment Amerikába.

Ha tehát a tengerentúli kivándorlás nem is táplálkozik még Erdélyből óriási nagy embertömegekkel, kétségtelenül megállapítható, nem egy vidéken érzékenyen érezhető már az, hogy a kivándorlás iránya megváltozik, Románia helyett Amerikába toródik át súlypontja és ezzel az erdélyi kivándorlás kérdése is új vágányokra kerül. Bizonyára nem olyan elcsüggesztő jelenség még nálunk ez a kivándorlási mozgalom, mint az ország azon részeiben, ahol évtizedek óta tart ez a mozgalom, ahonnan ma már hosszú és tömött rajokban kelnek utra az emberek legerősebbjei, ahol ma már kihalt falvak és leküzdhetetlen munkásbajok mutatják a kivándorlás hatását. De ha Erdélyben az amugy is kedvezőtlen gazdasági viszonyokat a munkásviszonyok rosszabbodása is sujtani fogja, ha a gyenge munkaerő még még kevés is és drága is lesz, ha Románián kívül még Amerika is magához vonzza majd az embereket, a legértékesebb néprészeket, akkor helyzetünk minden tekintetben még rosszabbá válik, mint az ország összes többi részében.

Azok az intézkedések, amelyek ma már nem lennének képesek a Felvidéken, vagy a Dunántul megállítani, vagy megcsappantani a kivándorlás megdagadt áráját, itt nálunk még hatásosak lehetnének. Ha az állami törvényhozás a kivándorlás rendészeti oldalán kívül olyan alkotásokat

— Jobb és —
megbízhatóbb
— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

33 év óta

Mauthner
Ödön

cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN

VII., Rottenbiller-u. 33. sz.

IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.

Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve. 1002

Hazánkban legrégebben elterjedt

„ADRIANCE” arató- és kaszálógépek

Allami első nagydíjat nyertek az O. M. G. E. által rendezett nyiregyházi versenyen.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, Alkotmány-utca 31. sz.

szívesen szolgál árajánlattal és ad referenciákat.

Ugyanott eredeti elsőrangú minőségű Írlandi manillazsinog, melynek súlyosságára a maximális fonalhossz osk és emellett legszilárdabb, egyenlő fonásu, tehát a kötözés mindenkori akadály nélkül, beszerezhető.

hozna, amelyek például az adózási viszonyokon segítenének, az uzsorát drákói szigorral üldöznék, a végrehajtási törvény káros rendelkezéseit megszüntetné, a telekényveket rendezné, a tagosítási és arányosítási eljárást megváltoztatná, stb. stb., a kivándorlásra disponáltak egy része itthon maradna, A kormány okos gazdasági- és szociális politikával és a társadalmi szervezetekkel együtt emelhetné a mezőgazdasági termelést, szervezhetné az értékesítést, a fogyasztást, kiegyenlíthetné a geográfiai helyzet folytán az erdélyi lakosságra nehezedő túlsúlyt, ipari vállalatok létesítésének támogatásával növelhetné a munkaalkalmakat és ez által megint egy része itthon maradna azoknak, akik gazdasági okokból térnének a kivándorlás útjára. A törvényhatóságok előtt egy, fokozott komolysággal fölkarolandó föladat áll: a jó közigazgatást minden erővel meggyökereztetni, a nép anyagi előrehaladásának előmozdítása iránt való szellemmel megtölteni a központi igazgatást és a községi igazgatás szerveit. Es ha ez megtörténik, ezzel is megtartanók egy részét a kivándorlásra azon okból hajlandóknak, mert igazságtalannak, közönyösnek, részrehajlónak vélik a közigazgatást.

Nem áltathatjuk magunkat, hogy ezeknek és hasonló intézkedéseknek gondos, lelkiismeretes keresztülvitele esetén is megszűnnék a kivándorlás. Bizonyára nem. De ha a kivándorlás elé ezekkel az intézkedésekkel minden rendőri intézkedésnél hatásosabb korlátot emelhetnénk, a kivándorlás ezen intézkedések között, nem árna magának mind szélesebb és mélyebb medret: sikerülne talán lokalizálni ilyen intézkedésekkel a kivándorlási tűz tovaterjedését és romboló erejét.

Eber Ernő.

Összehasonlító tengeri természetési kísérlet, tekintettel Erdély viszonyaira.

Irta: Varga Kálmán dr.

II.

A mult számunkban feltüntetett értékszámok összehasonlítása után még egyéb, számokban ki nem fejezhető észleleteimet úgy vélem leghelyesebben megismertetni, ha minden tengerivel külön foglalkozom.

1. *Putyi* tengeri. Korán érő tengerinek van elismerve. Hihető is, hogy Krassóban, Torontálban, ahol már általánosan termesztik, korábban érik mint nálunk Erdélyben. Erdélyi klíma alatt érés dolgában 4-ik helyre került. Érés tekintetében tehát van sok más jobb tengerink. Számottevő azonban a termés nagysága. Putyinnál csak az alsuthi adott többet 46 kilogrammal és így termésmagyság szerint a 2. helyre jutott. Színe sárga, szemei kemények, de mégsem oly keménységűek mint pl. a pignolettoé vagy a cinquantinóé. A pignoletto és cinquantino szemeinél a putyi szemei jóval nagyobbak is. Egyéb tulajdonságai sem kifogásolhatók, miért is a Putyi tengerivel Erdélyben is érdemes foglalkozni, sőt Erdély

egy-emelebb részein mint elég korán érő és bőtermő tengerit melegen ajánlani is merem.

2. *Erdélyi paraszt* tengeri. Ezen tengerivel csupán azért kísérleteztem, hogy az új fajták értékét vele szemben is meghatározhassam. A magyar tengeritől csak abban különbözik, hogy a csöve rövidebb és korábban érik. A szem sárga és puha, Erdélyben a keményszemű tengerit nem igen kedvelik. Egyidőben érett meg a Putyival, de ennél kat. holdanként 606 kigrammal kevesebb szemet adott. Egyéb tulajdonságai elég jók, zsirtartalma a 7-ik helyen áll, a hektoliter sulya pedig éppen kedvező, e tekintetben a 4-ik helyre jutott.

Kifogás alá eshetik, hogy nagyon egyformátlan, további kiválasztás segítségével ezen a jövőben azonban segíteni lehet. Mindezeket az előnyöket azonban alacsony termésátlaga lerontja.

3. *Székely* tengeri. Általánosan ismert és koránérőnek bizonyult tengeri. A kísérletbe is azért állítottam be, hogy a még kevésbé ismert fajtákat hozzá hasonlíthassam. Koránérést ezuttal is betartotta. Vele együtt érett azonban az Ugron és Alsuthi tengeri is, a Lészay és Cinquantino még érésben is megelőzte, sőt mindezek, mint a táblázat is mutatja, jóval több termést is nyújtottak.

4. *Cinquantino* tengeri. Királyhágón-innen általánosan ismert és jól bevált, korán érő, bőtermő és keményszemű sárga tengeri. A Lészay-féle tengerivel egy időben, a legkorábban érett meg. Termése azonban a Lészay alatt maradt, dacára annak, hogy hektoliter-sulya az összesek közül a legjobb volt (80.8 kg.). Ugyazintén első a szem és a csutka közötti arány tekintetében is. A zsirtartalma is kedvező. Mindezen jó tulajdonságai dacára a Cinquantino tengerinek Erdélyben nincs jövője. A keményszemű tengerit Erdélyben nem szeretik, kivált a Cinquantinot nem, mert a törés és fosztás munkáját sokalják, továbbá sokszor hallom azt a panaszt is, hogy a kereskedő a puha- és a keményszemű tengerit külön-külön szereti megvásárolni. Keményszemű pedig egy-egy helyen annyi még nincs Erdélyben, hogy nagyobb szállítmány kitelne. Így érthető meg az is, hogy a székely tengeri jobban el van terjedve Erdélyben, mint bármely más korán érő, bőven termő, de keményszemű tengeri. A székely tengerit nálunk erősen tartja az, hogy a szemé puha.

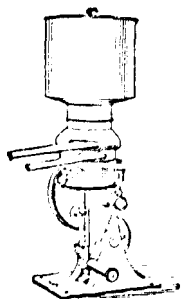
5. *Korai magyar* (fehér). Hazánk egyes vidékei szerint sokféle változatát ismerjük, u. m. jászágit, zsombolyait, rábaközit, erdélyit. Kísérletezésül én az erdélyit választottam ki és pedig a fehér szeműt. Fehéret azért, mert a korai magyar sárga és a fentebb már ismertetett erdélyi paraszttengeri között megelőző években folytatott kísérletezésem eredménye szerint semmi különbséget sem fedeztem fel. Igaz, hogy az erdélyi gazda nem szereti a fehér szemű tengerit, nem is az a célom, hogy a fehér szemű tengerit megkedveltessem, hanem tisztán azért részesítettem figyelemben, hogy értékéről erdélyi viszonyaink között is meggyőződhessem. Érése feltűnően korán következett be. Szeptember 12-én már készen volt és így a harmadik helyre jutott. Termése azonban felette csekély volt, e tekintetben a 10-ik helyre került. A zsirtartalma szintén alacsony. A csutka és szem közötti arány pedig a legutolsó helyre juttatta.

6. *Magyar 8-soros* tengeri. Hosszu hengeres alaku, sárga és puhaszemű tengeri. Szintén a magyar tengerinek egyik félesége. Elég korán érett meg, de a termése a legkevesebb volt. Értékes előnyül az tudható be, hogy a szem és csutka között arány igen jó. 100 q. csöves tengeriben 86.5 kg. a szem és csak a többi (13.5 kg.) csutka. Hektoliter-suly és zsirtartalom tekintetében is kifogástalan, mindazonáltal nem versenyképes. A magyar 8 sörös tengerinél ami viszonyaink között is számos sokkal jobb tengerit birunk.

7. *Pignoletto*. Bár köztudomásu, hogy a keményszemű tengerik között a legkésőbbben érik és ez nálunk kétszeresen számít, mégis egyéb jeles előnyeinek figyelembe vételével, összehasonlító termelési kísérletembe állítottam. Azt tartják a gazdák erről a fényes-sárga színű és keményszemű aprócsövű tengeriről, hogy egy egész hónappal később érik, mint a cinquantino. Jelen esetben konstátalom, hogy ez nem mindig következik be, mert a pignoletto csak 18 nappal érett későbbben, mint a cinquantino. Igaz, hogy ez már szeptember 30-ára esett, amikor nálunk igen hűvös éjszakák, sőt fagyok is járnak és így arra tehát, hogy a pignoletto betakarítása után még őszi buza alá a földet elkészíthessük, nem igen gondolhatunk. Az aether-extrahálás által pontosan meghatározott zsirtartalma valamennyi között a legtöbb volt. Termésmagysága és a hektoliter-sulya az 5-ik helyre juttatták, bár a szem és csutka közötti arány szerint a 4-ik helyen áll. Mindezek dacára a már ismertetett három oknál fogva, vagyis azért, mert keményszemű, aprócsövű és későn érő: Erdélyben nehezen fog általánosan elterjedhetni.

8. *Lészay-féle* tengeri. Mint már fentebb jeleztem, erdélyi, kolozsmegyei tengeri. Nemesítés útján jött létre. A Királyhágón-inneni és más idegen eredetű tengerik felett első sorban megvan az az elvítázhatatlan előnye, hogy nehezebben fajtázik el, mert erdélyi klíma alatt már régóta természetik és megtartja jó tulajdonságait. Együtt érett meg a Cinquantinóval, vagyis az összesek közül a legkorábban. Szeme sárga és puha. Termése — tekintve kora érését — igen megfelelő, bár további kiválasztás után oda kell törekedni, hogy egyenletesebb csövekkel birjon, mert a terméseredmény szerint elég sok volt a II. osztályu tengericső a termésben. Figyelemreméltó tulajdonsága továbbá, hogy a zsirtartalma magas, e tekintetben a 4-ik helyen, a szem és csutka közötti arány dolgában a 6-ik és a hektoliter-suly szerint a 3-ik helyen áll. Lészaynál csak az alsuthi és a cinquantino volt nehezebb, de ezek tudvalevőleg keményszemű tengerik. A puhaszemű tengerik közötti hektoliter-suly tekintetében ugyancsak az első helyre került. Mindezek alapján állíthatom, hogy a Lészay-féle tengeriben Erdély kiváló tengerit birhat, melynek elterjedése a mi viszonyaink mellett fölötte kívánatos.

9. *Florentini* tengeri. Korán érő, nyolcsoros, sárga és puha magvu tengeri. Királyhágón innen a 90-es években kezdett elterjedni, hogy úgy mondjam a pannonhalmi apátság becsei gazdaságának házi tengerije. A gazdák kedvelik, mert korán érik és puhaszemű. Nálunk Erdélyben még nem ismerik és ezért vettem kipróbálás alá. Érés dolgában azonban nem vált be nálunk. Egy időben érett az erdélyi paraszttengerivel és ezeknél

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyazintén mindennemű tejpgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejpgazdasági gép- és eszközgyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

KÜLÖNLEGESSÉG:

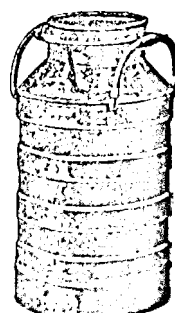
VAJKIVITEL:

„Svéd Globe Separator.”

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

csak az Early Bristol érett későben. Termése kevés, e tekintetben is az utolsóelőtti helyre került. Tagadhatlan azonban, hogy szép csöví tengeri, a szem és csutka közötti arány harmadik helyre juttatta. Hektolitersulya kielégítő, a zsirtartalma meg éppen jó, úgy hogy e tekintetben a 2-ik helyre került és nálánál csak a pignoletto volt zsirosabb. Mindezek alapján érdemes vele foglalkozni és azért tovább termesztjük.

10. *Száznapos Bristol.* Dacára annak, hogy a lófogú tengerik közül a legkorábban érik és ezért száznaposnak is hívják, nálunk még sem tudott előbb megérni szeptember hó 30-ánakánál. Érés szerint tehát a 3-ik helyre került. Vele együtt érett a magyar fehér és pignoletto. Termés dolgában meg éppen rosszul áll, mert e tekintetben a 12-ik helyre került, miután kat. holdanként csupán 770 kilogrammot adott. Hektolitersulya és zsirtartalma is igen alacsony. És bár a csövek alakjai tetszetősek, a fenti okoknál fogva nálunk elterjedésre nem igen számíthat.

11. *Ugron Zoltán-féle tengeri.* Új erdélyi tengeri-féleség. Mint fentebb jeleztem, gondos kiválasztás útján, hosszú időn keresztül erdélyi viszonyok befolyása alatt nemesített tengeri. Alakja után ítélve, rövid kupalaku erdélyi paraszt tengeriből származhatott. Szeme sárga, puha és nem nagy, de nem is apró szemű. Érés ideje figyelemreméltó. Szeptember 22-én készen volt és így az összes tengerik közül érés dolgában a második helyre jutott, egy időben érett a székely tengerivel. Székely tengerinél azonban jóval nagyobb termést adott. A míg a székely tengerinek kat. holdanként 1043 klgrm szemes termése volt, addig az Ugron-féle 1524 klgra rugott. Termés nagysága tekintetében tehát felkerült a harmadik helyre. Ugronnál csak az alcuthi és putyi tengerik adtak bővebb termést, de ezek keményszeműek; így hát azt is mondhatjuk, hogy a puha szemű tengerik között a legnagyobb termése az Ugronnak volt. Egyéb tulajdonságainál fogva is az Ugron féle tengeri értékesnek ígérkezik, mert a szem és csutka közötti arány kedvező, a zsír és hektoliter-sulya is jó. Mint elég koraérésű és bőtermő tengerivel a jövőben is kísérletezni fogok, hogy alkalmam legyen a jó tulajdonságok állandóságáról is meggyőződni.

12. *Vörös magyar tengeri.* Csak azért kísérletezem vele, mert már több erdélyi gazda igen bőtermő tengerinek hirdeti és termesztését ajánlja. Csövei szépek, kiegyenlítették. Színe vörös, szemei puhák Érése későre maradt; csak október 2-án volt törhető. Termése sem elégitette ki várakozásunkat, mert a 14-féle tengeri közül a 9-ik helyre került, tehát bőtermőnek éppen nem állíthatjuk. S bár egyéb tulajdonságai elég kedvezőek, még sem hiszem, hogy általánosan elterjedjen és pedig azért, mert a színe vörös. Kiszagda nem szereti a vörös tengerit, mert az erdélyi magyar puliszkját és az oláh az ő mamaligáját csakis sárga tengeri lisztjéből készíti; a nagyobb termelők meg éppen nem fogják fölkarolni, mert a kereskedők a piros szemű tengerit nem szívesen vásárolják.

13. *Alcuthi.* Általánosan ismert jeles tengeri-féleség. Szeme kemény, színe élénk piros. Legjobban hasonlít a Pignoletto-tengerihez, mert hiszen a Pignoletto is a magyar-tengeri keresztezésből származik. Érés dolgában azonban az Alcuthi rendszeren megelőzi

a Pignolettot. Ezt a tapasztalatot a jelen kísérlet is megerősíti, miután az alcuthi egy héttel érett korábban, mint a pignoletto és egy időben lett készen a Székely s Ugron-tengerivel. Termés nagyság szerint az első helyre emelkedett. A szem és csutka közötti arány tekintetében a 3-ik, a hektolitersulya szerint a 2-ik helyen áll. Zsirtartalma szintén jó. Nincs tehát ennek a tengerinek semmi különös hibája, hiszen az erdélyi viszonyok mellett is megállná a helyét. Még sem merem reményleni, hogy Erdélyben általánosan elterjedjen, mert keményszemű és a törés és fosztás munkáját sokalni fogják.

14. *Early Bristol.* Sárga szemű, lófogú tengeri. Csupán azért kísérleteztem vele, hogy beigazoljam a szép és kifejlett csöví, de későn érő lófogú tengerik hibáit, amiért nálunk nem érvényesülhetnek. Véleményemben nem csalódtam, mert e kísérlet szerint is az összes tengerik közül az Early Bristol a legkésőbbben érett meg, azaz helyesebben, csupán elkényszeredve beszáradt, mert október 25-én sem volt minden csöve olyan érési fokon, hogy azt aggodalom nélkül átteleltetni lehetett volna. Termése alacsony, mert a 7-ik helyre került. A szem és csutka közötti arány szerint az 5-ik helyre jutott, a zsirtartalom és hektolitersulya pedig a legutolsó helyre juttatta.

Osszegzés.

1. Erdélyben kevés kivétellel a bőtermő, de későn érő lófogú tengerik beérni nem képesek, a miért is termesztésük mellőzendő.

2. Erdély klimatikus és egyéb viszonyainak szem előtt tartásával a keményszemű tengerik közül elsősorban a Putyi és Alcuthi, másodsorban a Pignoletto és Cinquantino termesztése ajánlható.

3. A koránérő és bőtermésű puhaszemű tengerik közül jelesen kiválik a Lészay, Ugron és Székely tengeri. A Székely általánosan ismert és régóta termesztett tengeri, míg a Lészay- és Ugron-tengerinek, ezen két új tengeri-féleségnek a fölkarolása ajánlatos.

(Vége.)

A csiperke-gomba termelése.

Közismeretes, hogy e kiváló asztali gombák nedves réteken és világos erdőkben találhatók augusztus és szeptember hónapokban. Hogy tehát e gombát az egész éven át olcsón és könnyű szerrel élvezhessük, gyűjtünk friss szalma nélküli lótrágyát össze egy félreeső helyre, ahol 8—14 napig nyugodtan marad és kellően erjedésnek indulhat. Ezalatt a pincében, vagy más léghuzatmentes helyiségben 40—50 cm. magas és tetszésszerű szélességű deszka-szekerényeket helyeztetünk el és azokat az előkészített lótrágyával jól tele-tömetjük. Felülről körülbelül 5 cm. magasságba közönséges, de száraz kerti földet helyezünk, szintén szorosan oda döngölve. Ültetőcövekkel 15—20 cm.-nyi távolságban egymástól 5 cm. mély és ugyanoly széles lyukakat furunk és kevés csiperkegombacsírát helyezünk beléjük és az üres helyeket lótrágyával földjük be. A legajánlatosabb csíra a francia csírátató helyekről származó; 1 kiló ára körülbelül 3 Frank. A szekrényeknek, amelyekbe a csírát tesszük, úgy kell berendezve lenniök, hogy azokat felülről deszkával beföldhessük, s hogy e fedél a feltöltött föld-

től 15—20 cm.-nyi távolságban legyen, hogy a gombák befödésük által fejlődésükben és növekedésükben meg ne akadályoztassanak. Ha a föld tulságosan száraz, úgy öntsük le a melegágyat kevés langyos vízzel, hogy a föld kissé nedves legyen. A lelocsolás után a melegágyat kissé átszellőztetjük, hogy meg ne penészesedjék és azután a deszkákat ismét ráhelyezzük. 5—6 hét múlva már látjuk, hogy mint mutatkoznak a gombák barna kalapjaikkal, gyakran sok száz fedi be az ágyat. Például egy 1½ m. széles és 10 m. hosszú melegágyról 8—10 hétig szedhetjük a gombát, Ezután a lótrágya ereje ki van használva és szükséges új melegágyat készíteni vagy pedig a régít felfrissíteni, amely célból a felső földfelületet levesszük, de a fiatal csírát gondosan kimélnünk kell, mert ezt kell az új, vagy felfrissített ágyba ültetnünk. A trágyát jól meglazítjuk, frissel összekeverjük és aztán a fent elmondottak szerint járunk el.

Ha azt akarjuk, hogy az egész éven át legyenek ilyen gombáink, akkor olyan pincét kell választanunk, amelyet a fagy nem ér és 4—6 hetenként kell új ágyat készítenünk.

A gombák kerek fejek alakjában bujnak ki a földből, amelyeknek szára és felső felülete fehér színű. Ha zavartalanul tovább hagyjuk őket nőni, akkor laposabbakká lesznek, kalapjuk ernyő alakjában terjeszkedik szét és alsó, vékony levélkékből álló felületük sötétvörös színűvé lesz. Használatra a fejek szétnyílásuk előtt a legjobbak; ilyenkor kell őket késsel levágni. Föld feltöltése és a külső levegőtől való elzárás által e fejek nagyobbakká lesznek. Ha a felülhelyezett földre tégladarabokat teszünk, akkor e gombák, ha egyszerre túl sok lép fel, tovább állanak el. Ha termékenyek az ágyak, akkor a gombákat naponként szedjük le. A földet száraz időjárás esetén, csak kevés langyos vízzel kell meglocsolnunk. Télen hideget és nedveséget gondosan távol kell tartanunk és a melegágyakat a közönséges szalmatakarón kívül még deszkákkal kell felülről és oldalról ellátni. Nagy hidegben e gombák növekedését elősegíthetjük azáltal, hogy az ágyra kevés, száraz szalmát, erre pedig meleg, a szemétdombból felrázott almot fektetünk. Főleg arra kell törekednünk, hogy az ágyat egyenlő hőfokon és egyenlő nedvességben őrizzük meg.

Hogy a csiperkecsírát jól és használatra sokáig fenntarthassuk, úgynevezett csiraköveket készítenek magunknak és ezekhez ¼-rész ló-, ¼-rész tehéntrágyát (mindkettőt szalma nélkül) és ¼-rész komposztot vagy lombföldet veszünk kellő mennyiségű vízzel és ezen alkatrészekből egy masszát dagasztunk, amelyet téglák formájára nyomhatunk össze. E formába szeles napon a leirt masszából annyit hozunk, amennyi mindig csak beférhet és a kész téglákat óvatosan kiveszünk a formából. Hogy ezt könnyebben eszközölhessük és hogy a téglák össze ne törhessenek, a forma belső falát mindig nedvesen kell tartanunk. A kész téglákat deszkákra rakjuk, néhány órára át ott hagyjuk és azután egy tompa bottal a téglák közepe táján 3 cm.-nyi távolságban egymástól három körülbelül 5 cm.-nyi mély lyukat furunk és kitesszük a téglákat száradni a szabadba. Mivel a visszamaradt legcsekélyebb nedvesség is kárt tehet a csírában, azért alaposan ki kell őket száritanunk. Kivülről gyakran teljesen szárazaknak látszanak, noha belül

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

még nedvesek. Legjobb, ha egy téglát kettétörünk, hogy belső állapotát megvizsgálhassuk. Ha a téglák már szilárdak és szárazak, akkor lótrágyát veszünk, amelyet előbb a kellő hőfok eléréseért egy helyre gyűjtöttünk össze és 10—15 cm. magasságba a padlóra helyezük. Erre a gombaágyból annyi csirát veszünk ki, hogy a lyukakat a téglákban szorososan betömhessük és hogy miután a téglákat egymásra fektettük, a felső felületet is befedhessük. Amikor a téglákat egymásra rakjuk, főleg arra kell ügyelnünk, hogy kissé távol álljanak egymástól, hogy a trágya melege és gőze a rakáson teljesen át bírjon hatolni és fel bírja melegíteni. A kúp alakjára épített rakás csucását egy téglával zárjuk el, az egészet trágyatakaróval vesszük körül és 14 nap mulva megkészszeresszük ezt. Ha bizonyos idő mulva a csira a téglákat teljesen áthatolta, amiről egy téglá kettétörése által győződhetünk meg, akkor szétválasztjuk őket és száraz, fagymentes helyen megőrizve, több évig is jól elállnak.

A melegágyakat, amelyeken a téglák segítségével termelünk gombát, szintén pincékben kell felállítanunk és hasonló távolságra és mélységre a csira-téglákból olaszdió nagyságu darabokat kell tennünk.

Ha nyáron csináljuk ez ültetvényt, akkor már igen hamar bujnak ki a gombák. Máskor és különösen hidegben az ágyat 14 nappal előbb 5 cm. magasságba finom, félig szalmánélküli lótrágyával kevert melegágyfölddel kell befednünk, ezt deszkával kissé összelapítjuk és esetről-esetre kevés langyos vízzel lelocsoljuk, Azután a gombák rövid idő mulva meg fognak jelenni.

E. B.

KORMÁNYINTEZKEDÉSEK.

Kisbirtokosok katonai szolgálati kedvezménye.

Az öröklött mezei gazdaságok birtokosai részére az 1889. évi VI. t. c. 33. §-ában biztosított póttartalékosai szolgálatra jogosító kedvezmény engedélyezésénél az eddigi gyakorlat szerint az ott meghatározott jövedelem megállapításánál a kataszteri tiszta jövedelem vétett alapul.

A szóban forgó kedvezmény megadása körül követett emez eljárás a mezőgazdaság érdekeinek igen sok tekintetben nem felelt meg és pedig főképpen azért, mert annak következtében számos olyan kisbirtokos, ki a törvény szelleme értelmében a kedvezményre igényt tarthatott volna, abban nem volt részesíthető. A véderőtörvény ugyanis az öttagu család eltartására kívánt földjövedelem alatt nemcsak a föld tiszta hozadékát képező kataszteri tiszta jövedelmet érti, hanem azt a jövedelmet is, mely a földmivelő birtokos és családtagjainak a saját birtokon kifejtett munkája révén munkabér megtakarításból, továbbá a gazdaságba fektetett tőke kamatjából és az esetleg elért vállalkozói nyereségből származik, mint amelyek a törvény értelmében a kedvezményre igényt adó jövedelem megállapításánál figyelembeveendő, mert az öttagu család megélhetésének alapját képezhetik minden kataszteri tisztajövedelem fenforgásának esetén kívül is. E mellett még az eddigi gyakorlat szerint a kedvezmény megadásánál alapul vett 100 K kataszteri tiszta-

jövedelem oly vidékeken, hol a kataszteri tisztajövedelem átlaga alacsony, magasnak bizonyult ahhoz, hogy a kisbirtokok örökösei, kikre a törvény a kedvezmény megállapításánál gondolt, abban részesíthetők lettek volna.

A honvédelmi miniszter urnak az e tárgyban folytatott tanácskozmányok és tárgyalások eredményeképp kiadott rendeletét, mely az 1886. évi VI. t. c. 33. §-ában az öröklött mezei gazdaságok birtokosai részére biztosított kedvezmény megadását az eddiginél helyesebb alapra fekteti, a földmivelésügyi miniszter azzal küldi meg az egyesületnek, hogy nagy fontosságára való tekintettel arról a gazdaközönséget, illetőleg az érdekelt köröket az őket megillető kedvezmény megállapításánál követett elv felől alkalmas módon tájékoztassa.

A rendelet a következő:

A véderőről szóló 1889-ik évi VI. törvények 33. §-ában a katonai szolgálat teljesítése tekintetében biztosított kedvezmény alapjául szolgáló illetőleg a véderő keretein belüli megvédendő öröklött birtok a törvény idézett szakaszában körülírt földjövedelemnek, illetőleg nagyságának megállapítására nézve mindeddig zsinórmértékül vett kataszteri tiszta jövedelmet, a cs. és kir. közös hadügyminiszter úrral egyetértőleg, ezennel mellőzni rendelem.

A kedvezményre vonatkozó igény megállapítására nézve jövőben a következők lesznek irányadók:

1. A legelőből és erdőből álló földbirtok a kedvezmény megadásánál figyelembe nem vehető, hanem csak a *szántóföld, rét, kert és szőlő*.

2. A szántóföldből, illetőleg a szántóföld és rétből álló földbirtokoknál:

a) minimum gyanánt a régi legkisebb urbéri negyed teleknek megfelelő 6 kat. hold veendő, melyből legalább 4 kat. hold a szántóföld, a többi 2 kat. hold pedig rét és lehet.

b) maximum gyanánt pedig a régi legnagyobb urbéri teleknek megfelelő 40 kat. hold veendő, melyből természetesen a minimumnak megfelelőleg legalább 4 kat. hold a szántóföld és 2 kat. hold a rét.

3. A szőlőművelésnél, — akár hegyi, akár homoki szőlőnél, ugyszintén a kertészetnél is:

a) minimum 2 kat. hold, b) maximum pedig 4 kat. hold, de csak abban az esetben, hogy ha beigazolást nyer az, hogy ez a terület kizárólag és állandóan *szőlő és gyümölcs, illetőleg kerti vetemények termesztésére* lesz használva.

Terményszállítás a hadsereg részére.

A földmivelésügyi miniszter az E. G. E.-hez az alábbi leiratot intézte:

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint m. kir. honvédség terménybeli és anyagjárulékosági szükségleteinek közvetlenül a termelőktől való beszerzésére irányuló törekvéseket *ama fontos érdekekre tekintettel, melyek a mezőgazdasági termények lehető előnyös értékesítéséhez fűződnek*, kiváló figyelemmel kísérem és lehető támogatásban részesítem.

Ezért ennek alkalmából, hogy a cs. és kir. közös hadügyminiszter úr, valamint a m. kir. honvédelmi miniszter úr utasítására ugy a cs. és kir. hadtest-hadbiztosságok, mint a m. kir. honvédkerületi parancsnokságok a

jelzett katonai szükségletek 1907—1908. évi biztosítása és beszerzése felől a termelők figyelmét hirtelményileg felhívták, nem mulaszthatom el a t. Cimet felkérni, hogy eme hirtelmények felől — melyek a gazdasági érdekképviseleteknek is megküldetnek — a termelőket saját hatáskörében lehető kiterjedt mérvben tájékoztatni és arra törekedni sziveskedjék, hogy a *hadsereg részére való terményszállítások előnyeit a termelők minél nagyobb számmal és minél szélesebb körben vegyék igénybe*.

A hadsereg szállításai iránt viseltető érdeklődésem alapján felkérem továbbá a t. Cimet, hogy eme szállítások ügyében szerzett vagy szerzendő tapasztalatai ugyszintén a termelők körében felmerülő e részbeni kívánalmak és óhajások felől, az esetleges intézkedés megtétele végett engem esetről-esetre tájékoztatni sziveskedjék.

Több ízben és nyomatékosan felhívtuk már a gazdák figyelmét a hadsereg részére való terményszállítás előnyeire és ha mégis konstatálnunk kell azt, hogy a gazdák ezen előnyöket eddig a kellő mértékben nem élvezték, ennek okát részben az ő szervezetlenségükben, részben pedig a katonaságnak ellátása körüli nem mindig célszerű rendszerében és intézkedéseiben kell keresnünk. A földmivelésügyi miniszter úr leiratában foglaltakra ezuttal is fölhevítjük a gazdák érdeklődését és tudatjuk, hogy a szállítás föltételeire nézve az E. G. E. titkári hivatala is ad tájékoztatást.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A Magyar Gazdaszövetség közgyűlése.

A Magyar Gazdaszövetség f. hó 23-án tartotta évi közgyűlését *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter elnöke alatt. A miniszter mint a Gazdaszövetség elnöke nagy-szabásu beszéddel nyitotta meg a közgyűlést és a következő nagyjelentőségű szavakat mondotta:

Két jelszó az, mely bennünket vezet; az egyik a munkamegosztás s a másik az egyesülés és a szervezkedés jelszava. Ami a munkamegosztást illeti, ebben mi magyarok meg lehetőszen hátra vagyunk. Akárhová megyünk, bárhová tekintünk, mindenütt ugyanazokkal az egyéniségekkel találkozunk, nem azért, mintha azok egynehányan minden működést, minden befolyást magukhoz akarnának ragadni, hanem azért, mert nincsenek többen, kik a különböző ágazatokban a feladatokat teljesítenék. Hiszen a kormánynak sem az a hivatása, hogy minden téren, mindent maga végezzen, a kormánynak csak kezdeményezőnek kellene lennie s mihelyt egy-egy akció el van kezdve, azt a továbbfejlesztésre a társadalmi működés részére kellene átadni. Ez az én elvem tisztelt Közgyűlés és mondhatom, nagyon örülnék, hogyha minél több teendő lehetne a társadalomra az eredményes munka kilátásával átruházni. Vegyük csak azt, hogy hányan vannak ami nehéz viszonyaink között is, akiknek életviszonyai megengednék, hogy anyagi gondok nélkül a közérdek szolgálatára szentelhetnék becses

Nincs többé búz!

A **Bonodor Folyadék** a legbüzösebb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. *Előgyűlyosa 5 kg. csomag, bérmentve 7.50 kor.* (Elegendő egy évre.) *1 kg. próbacsomag 2.50 kor.* csomagolással szállítás nélkül. Szétküldés csak készpénzért, vagy utánvétellel.

Vezérképviselő: **FODOR FERENC**, Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/E.

LEGYEK

LÉGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. Egy kilo elegendő 25 [] méterre. 5 kgr. leirással 6 kor. franko utánvétellel

Számos elismerő levél!

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

munkaerejüket. De hányan vannak, a kik egy ágazat előbbrevitelére szentelik életüket? Konstatálnom kell, hogy hazánkban — fájdalom — nagyon kevesen vagyunk, úgy, hogy az újjainkon lehetne megszámlálni azokat, akik egy-egy fenkolt ügynek szentelik életüket. A gazdatársadalmi akcióknál is mindig ugyanazon kis körre vagyunk szorítva s ittkán lép a sorba újabb és újabb erő. A Magyar Gazdaszövetség is a munkamegosztás elvét követi annyiban, amennyiben tevékenységét főleg a szociális térre irányítja, amivel egyfelől erősebb, egyöntetűbb munkát fejthet ki, másfelől testvériesen megélhet az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel, amely ugyanezen célokat is szem előtt tartja, de tevékenységét más ágazatokra is kiterjeszti. A szociális kérdést kicsinyelni nem szabad. Látjuk az erupciókat a különböző országokban és az egész földrészen. Vannak erők, amelyek mintegy a föld gyomrában vannak, de azért hatásukat és mozgásukat figyelemmel kell kísérnünk. Éppen ezért nem kicsinyelendő a Gazdaszövetség hivatása, amely elsősorban a szociális munkára fekteti tevékenységének súlypontját.

A másik nagy szempont, amely bennünket vezet: a szervezkedés, tömörülés és az egyesülés. El kell ismernünk, hogy mi magyarok a gazdák szervezkedése tekintetében nagyon hátra vagyunk. Ha összehasonlítjuk a miénket más országok gazdatársadalmi mozgalmával és elért sikereivel, el kell ismernünk, hogy még igen sok a teendőnk. A mezőgazdasági érdekképviselet kérdésével lesz alkalma a törvényhozásnak közelébb foglalkozni, de ennek az érdekképviseletnek is, mint keretnek, tartalmat csak a társadalmi működés adhat. A viszonyok javulását csak akkor lehet várni, hogyha a társadalmi tevékenység közreműködésére számíthatunk.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó után Bernát István igazgató rámutatott arra, hogy a fokozatos fejlődés, amely a hatáskörnek és tevékenységnek több irányban való kiterjesztése körül a múlt évben is jelentkezett, ez évben még nagyobb mértékben mutatkozott. A tagok szaporodnak, a szövetség eszméi a közönség körében mindjobban terjednek és a közönség gondolkodására nehezebben hajló része is belátja, hogy a kívándorlással, a földbirtok eladósulásával, a birtokalapozással és a szocialista törekvésekkel csakis azok az eszmék és törekvések diadalra jutása révén lehet a nemzet megerősödését és emelkedését elvárni, amelyet a Magyar Gazdaszövetség népszerűvé tenni és megvalósítani gyekszik. A szövetség megerősödésének és

emelkedésének külső bizonyítéka az, hogy míg a múlt évi közgyűlésen bejelentett új tagok száma 270 volt, a jelen közgyűlésig nem kevesebb, mint 472 a tagszaporulat és pedig 76 egyén, 113 hitelszövetkezet, 112 fogyasztási szövetkezet, 64 gazdakör, 44 iskola, 20 olvasókör, 10 gazdasági egyesület, egy örökös tag, 5 alapító, 23 évdíjas tag, egy szövetkezeti kötelék és 3 község.

— Változás a fogarasi ménésbirtok igazgatásában. Fridrik Gézát, a fogarasi ménésbirtok igazgatóját a földmivelségi miniszter ezen állásától fölmentette és a bábolnai ménésbirtok vezetőjévé nevezte ki; helyébe a fogarasi ménésbirtok igazgatására Riessdorfer László, mezőhegyesi m. kir. jószágfelügyelő nevezetett ki. Öszintén sajnáljuk Fridrik igazgató távozását, aki itt nálunk is igaz szimpátiákat szerzett a gazdák körében.

— Kolozsmegyei kiscgazdák tanulmányútja. Az E. G. E. kolozsmegyei szakosztálya már régebben elhatározta, hogy kolozsmegyei kiscgazdákat tanulmányútra viszi az erdélyi szász kiscgazdák fejlett mezőgazdaságának tanulmányozása céljából. A földmivelségi miniszter támogatásával és az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület közreműködésével ezt a tanulmányutat most megtartják és minden valószínűség szerint sok hasznos tanulsággal fog az járni a kolozsmegyei kiscgazdák részére. A tanulmányút Földvár, Hőltővény, Keresztényfalva, Prázsmár és Szászhermány községekre meg Brassó városára, továbbá Fehéregyháza és Héjasfalva községekre meg Segesvár városára fog kiterjedni és ezeken a helyeken a termelés technikáját, a szövetkezeti termelést és értékesítést és egyéb mezőgazdasági intézményeket fognak a kolozsmegyei gazdák tanulmányozni. A tanulmányúton a kolozsvári, nádasmenti és gyalui járásokból összesen 14 kiscgazda fog résztvenni Cséres Lajos gazd. szaktanár vezetésével. A tanulmányút július 6-tól 10-ig fog tartani és annak részleteiről be fogunk majd számolni.

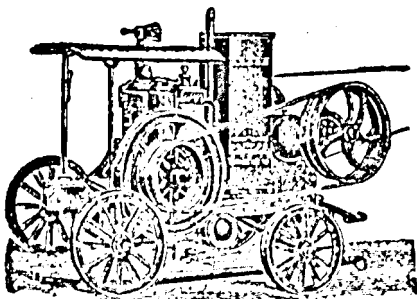
— Biharvármegye a mezőgazdasági szeszgyárak mellett. Az 1899. évi szesz törvény szándékolt revíziójából kifolyólag a kereskedelmi és iparkamarák, mint már megemlékeztünk róla, állást foglaltak az ipari szeszgyárak fentartása mellett. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara Biharvármegye törvényhatóságát is megkereste, hogy támogassa a kereskedelmi kamara állásfoglalását az ipari szeszgyárak mellett. Biharvármegye törvényhatósági bizottságának jun. 19-én megtartott ülésén foglalkozott a nagyvárad kamara átiratával és Telegdi József megyei gazd. egyesületi alelnök javaslatára egyhangu-

lag a kamara átiratával szemben az ipari szeszgyárak megszüntetése mellett foglalt állást és elhatározta, hogy ezen értelemben felír a kormányhoz, kérve az egész ipari szeszkontingens felszabadítását az ipari szeszgyárak tulajdonosának teljes kárpótlása mellett és a felszabadult kontingens átadását a mezőgazdaságnak, úgy hogy ahhoz a kisbirtokosok is hozzáérhessenek szövetkezeti úton. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy hasonló eljárás céljából átir a testvértörvényhatóságokhoz is. Biharvármegye törvényhatóságának bizottsága követendő példát állított e határozatával, amely annál értékesebb, mivel a ma uralkodó iparpártolási akciók mellett éppen a mezőgazdaság szenved legtöbbet. A törvényhatóságok bizottsági tagjainak módjuk lesz még e tárgyban állást foglalni éppen Bihar vármegye átiratából kifolyólag, amikor is az a feladat vár a birtokos bizottsági tagokra, mint a magyar mezőgazdaság érdekeinek szószólóira e megyei bizottságban, hogy legerélyesebben foglaljanak állást az ipari szeszgyárak kontingensének a mezőgazdaság részére való biztosítása mellett.

— Állatdíjazás Alsójárásban. A tordaranyosvármegyei gazdasági egyesület folyó hó 27-én sikerült állatdíjazást rendezett Alsójárásban. Dacára a nagy munkaidőnek, mégis 41 darab erdélyi magyar fajta tehén és üsző lett felhajtva és került bíráló alá. A bírálóbizottság Ferenczi Jenő főszolgabíró elnöke alatt működött, melynek eredményéhez képest a teheneknél elsődíjat Dávid János járai lakos 1. számú, gyönyörűen fejlett jellegzetes tehene nyerte el, míg az üszők elsődíját Maria Mihály magurai lakos 4. számú üszője kapta meg. A rendezést Pető Miklós egyleti titkár eszközölte nagy szakértelemmel. Az állattenyésztési felügyelőség részéről Idrányi Endre s. felügyelő volt jelen, ki 300 korona állami díjat buzdító beszéd kíséretében osztotta szét a jutalmazottaknak. Ez volt az első állatkiállítás ezen a vidéken és a jelekből ítélve valószínű, hogy a legközelebbi ilyen mű díjazás, a hozzáfűzött reményeknek teljesen meg fog felelni.

Fehér kopasznyaku fajta baromfit, tyúkokat és kakasokat keresek megvételre! Akinek a régi erdélyi tiszta fajta, egészen fehér tollu, nagy testű kopasznyaku baromfiakból két évnél nem idősebb eladó példányai vannak, az sziveskedjék címét, továbbá: eladó állatainak számát, nemét, korát, színét, lehetőleg súlyát és egyéb pontos és részletes leírását, valamint árait az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalába, Kolozsvár — alanti számra való hivatkozással — mielőbb beküldeni. Ajánlattevőknek a vevő direkt fog választani. (1898.)

— Milyen idő lesz? Julius hónap időjárásáról Meteor a következőket jósolja: Julius havának változatosága folytán mindenféle jellegű időjárásban lesz részünk, amennyiben július hó utolsó napjainak állandóbb jellegét, július havának már első napjai megszakítják

Oberurseli Mótorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám.

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

BÉCS, VI 2 Gumpendorferstrasse 72 II.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM” BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MOTOR.

4000-nél több üzemben. ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitramegye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárosd (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd,

s hűvös, szeles, esetleg csapadékkal változó időt hoznak, a midőn nagyobb mennyiségű csapadék kifejlődését csak az fogja gátolni, hogy ezen időben a Föld a Nap, a Hold pedig földtávolba kerülnek. 10-én egy gyűrűs, nálunk nem látható napfogyatkozás áll be, mely körül ismét csapadékot várhatunk és pedig kiadóbb mennyiségben. A 12-ik csomópontot követőleg melegebb, állandóbb időt engednek a bolygók reménylenünk, egész a 23-iki csomópont határáig, a mely időközben azonban, ha kitörések jönnek elő a napon, zivatarokat kaphatunk. 24-től ismét csapadékot várhatunk, amelynek mennyiségét enyhíti azon holdtölte, amellyel egyszersmind 25-én részleges holdfogyatkozás áll be, mit részben mi is láthatunk. Julius hó végén is inkább alacsony, mint magas hőmérsékletre van kilátásunk.

— Szövetkezeti érdemek jutalmazása. A Magyar Gazdaszövetség legutóbbi választmányi gyűlésén elhatározta, hogy nagynevű alapítója, *Károlyi Sándor* gróf kezdeményezéséhez híven, az idén saját erejéből folytatja azon férfiak jutalmazását, akik szövetkezeti téren hosszabb idő óta eredményes és kiváló működést fejtettek ki. Kéri tehát a Magyar Gazdaszövetség szövetkezeti és gazdakörei vezetőit, hogy a Szövetség címére, legkésőbb július 31-ig juttassák el azon férfiak folyamódását, akiket jutalomra érdemesnek találják. A pályázók közül öten száz-száz korona jutalomdíjban, a többiek pedig elismerő díszoklevélben részesülnek.

— A kolozsvári Gazdasági Akadémia Marosvásárhelyen. Mult vasárnap érkeztek Marosvásárhelyre tanáraik vezetésével a gazdasági akadémiánk III-ad éves hallgatói. Odamenettelük célja a *maros szent-királyi Timár-féle szőlőtelep* megtekintése volt, mely telep korszerű berendezésével, nagy méreteivel és kitűnő terményeivel oly hírnévre tett szert, hogy a szakkörök tanulmányi kirándulásai alkalmával gyakran keresik fel.

A 30 tagból álló kiránduló társaság folyó hó 16-án délelőtti vonattal érkezett Marosvásárhelyre s délben a nagyernyei falusi tejszövetkezet berendezését tekintette meg. Délután kocsikon, a Székelyföldi miniszteri kirendeltség vezetésével Maros Szent-Királyra hajtatott, ahol késő estig a szőlőtelep és páratlan berendezési tanulmányozásával foglalkozott. A tanulmányozás után, a vendégszerető házigazda dusan terített asztalához ült a társaság, a honnan reggel a Szászrégen felé menő vonathoz sietett, hogy tanulmányi útját folytassa.

— Pályázati hirdetés. A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága az 1907—1908. tanévben betöltendő 5 állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes) helyre ezennel pályázatot hirdet.

Ezek a helyek az akadémiába belépő I-ső éves hallgatóknak vannak első sorban fentartva és azokat az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyrészi megyékben (a tulajdonképeni erdélyi megyékben és a volt „kapcsolt részekben“, azaz a volt Kraszna-, Közép-Szolnok- és Zarándmegyékben és Kővárvidéken) született, iskolai tanulmányaikat jó sikerrel végzett, vagyontalan ifjak nyerhe-

tik el. Az ösztöndíj áll: teljes élelmi ellátásból és lakásból az akadémiai konviktusban fűtéssel és világítással, ágyneműkkel és ezek mosatásával és betegség esetén ingyenes gyógykezelésből.

A bélyegmentes folyamodványhoz melléklendő:

1. Iskolai bizonyítvány legalább 8 gymnasiumi, 8 reáliskolai osztály érettségivel történt bevezetéséről, vagy a kereskedelmi iskola (akadémia) végbizonyítványa „jeles“ érettségivel

2. Keresztelő levél a születési hely igazolására.

3. Szegénységi bizonyítvány, (melyet a főszolgabíró, illetőleg a városban a rendőrkapitány látta meg.) Melyben felsorolandó: folyamodó neve, szüleinek állása, foglalkozása, ellátatlan testvéreinek száma, szüleinek vagy esetleg folyamodónak vagyoni állapota, vagy jövedelme, az adóösszeg, melyet a szülők vagy esetleg folyamodó fizet.

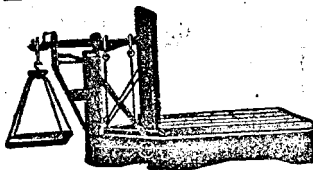
4. Orvosi bizonyítvány a egészséges, ép testalkat és a himlő elleni védőoltás igazolására.

5. Szülői vagy gyámi nyilatkozat arról, hogy a folyamodó részére a szükséges és az első évben körülbelül 127 koronára menő összes díjakat lefizetik és a folyamodó egyéb szükségleteiről (taneszközökről, ruházatról, szükség esetén tüzoltó zubbonyról) kellőleg gondoskodnak.

A folyamodványban felsorolandók még: a folyamodó illetőségi helye, szüleinek állása, tartózkodási helye, testvéreinek száma és kora, továbbá hogy árva-e vagy nem.

A folyamodványokat a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságához címezve, f. évi július hó 15-éig, a m. kir. gazdasági akadémia igazgatóságához — Kolozsvár kell benyújtani.

— Pályázati hirdetés. Az algyógyi m. kir. állami gróf Kún Kocsárd székely földmives iskola igazgatósága 23 ingyenes és 8 mérsékelt fizetéses helyre, melyek f. évi október hó 1-én töltenek be, pályázatot hirdet. Az iskola célja: 2 éves tantolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágában gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulók saját kis gazdaságuk okszerű kezelésekre képesek vagy nagyobb birtokban a munkák felügyelésére, vezetésére, mint béresgazdák, munkavezetők alkalmazhatók legyenek. Részletes pályázati feltételek az iskola igazgatóságától tudhatók meg. Folyamodványok *folyó évi augusztus hó 31-ig Algyógyra* (Hunyadmegye, posta helyben) a földmives iskola igazgatóságához nyújtandók be.

**HESZ-féle
mérlegek**

gazdasági használatra, mint: szekér-, marha-, raktárszázados, tizedes- és tolösúlymérlegek. — Elismert kitűnő elsőrendű gyártmány, mely valamennyi megküldetett kiállításon legmagasabb díjban részesítettet.

Hesz Viktor,

1868

I. Erd. hídmérleggyára

Nagyszében.

Árlapok ingyen és díjmentesen küldetnek.

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

**Uj gabonaaratógép
„HANDY“**

Szénaforgatók, Lógereblyék.

Uj fűkaszálo „Darling“

Kedvence minden tulajdonosának
szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozcenyok 200 HP.-ig.

1801. IV.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevélkölcsönök

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os

záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfai adnak véleményét. 1001.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

„AGRÁRIA“ magyar gépforgalmi
részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság

resicai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekkefej.

Porvédő kerekek.

Acél [] gerendely.

Sürgöncim: „Agraria“ Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria“ Budapest, V., Váci ut 2.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a

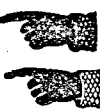
talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetnek.

Eggyártár terén legelső rangú magyar gyártmány, felülmulja még a legnevezetesebb idogon gyártmányokat is.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

helyesen alkalmazva, min-
legelősből foszforsavas mű-
munkákkal és áraján-

védjeggyel

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kívánatra szak-
lattal készségesen szolgál

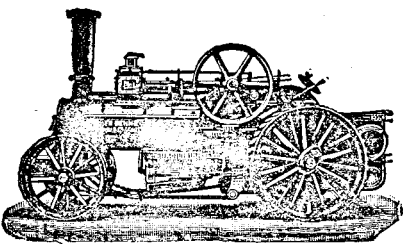
KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi
vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

Dehne Fr. gőzekegyára Halberstadtban.

1885

Gőzekemozdonyai házagpótló fon-
tos újításokkal vannak ellátva.
Az eddigieket minden irányban
megelőzik. Versenyképes árak, ked-
vező fizetési feltételek.

Vezérképviselőt:

TIMÁR EDE

Budapest, Lipót-körút 28. sz.

Fiumei Kávébehozatali Társaság

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék

Tea és Rum különlegességek.

kolozsvári főtelepe Mátyás-király-
tér 12. (Telefonsz. 475.)
o o Oránként friss pörkölés. o o
Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm
3 korona 80 fillér. Zamátja és kitűnő
íze felülmúlhatatlan. o o o o o

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
gépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Géberendezések malmok, téglagyárak, olaj-
gyárak és kékfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzók.

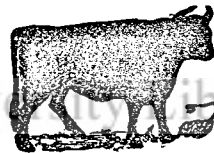
1475

ELADÓ

4 darab erős, esontos, szabályos testalkatu, 2
évet töltött, Sperker-féle törzsbika után nevelt

magyar fajta **TENYÉSZBIKA**

a Gróf Lázár Imréné „Sófalva“-i tenyészetében
1920 u. p. Szeretfalva.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Balogh Sándor

gazd. ispán ugyanott.

KLINGER HENRIK

(GYÁRTELEPEK: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár
Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-
vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér II.

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Zsákokat

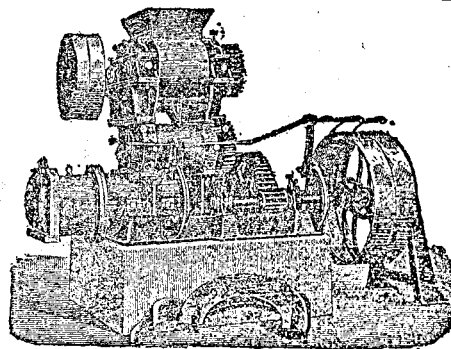
lenből, kenderből és jutából, vagy varrás nélkül. Továbbá

vízmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repce-ponyvákat, nyers
és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótarakó-
kat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

1815

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Bendel

Gusztáv

BUDAPEST,

V., Váci-körút 80.

Ajánlja mint egyedelarúsító Magyarország és melléktartományai
részére a híres konstanci vasöntőde- és gépgyár r.-t. Rieter &
Koller) legujabb

téglagyártó-gépeit.

Különös figyelmet érdemel: Az összes téglagyártógépek és készü-
lékek a legujabb kivitelben vannak építve és pedig 30 évi tapasza-
latok alapján.

Kitűnőnek bizonyult modernebb készülékek cserepek gyártásához.
Kívánatra költségvetések és külön katalógusok!

MASSEY-HARRIS KÉVEKÖTŐK

a létező legjobbak

Kívánatra részletesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCI UT 80.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest VI., Gyár-utca 28. sz. a. kaphatók.

Legujabb kitüntetések: 1902., 1903., 1904. és 1905. években 16 első díjjal, díszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 28. szám.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért!

Ajánlja teljes jótállás mellett

Benzinmotor és villamos benzinlocomobil cséplőkészleteitkettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező újdonság. Önműködő ellenőrző és biztosító szelep

Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 28 sz. mindenkor üzemben láthatók.

A világ legegyszerűbb és legtükéletesebb motorcséplőkészlete.

Ezen motorok bárki által gépész.nélkül rendkívül könnyen kezelhetők.

1804 Ezen motorcséplőkészletek a legkifűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély), Gróf Mikos Kelemen úrnál, Magyarcsutva (Erdély), Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Ényed és az ország több száz kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

KÁLLAI LAJOS- féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkifűnőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, Gyár-u. 28. sz. a. kaphatók.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA.

EGYEDÁRUSÍTÓ ABELES EMIL

BUDAPEST VÁCI-UT 14. AJÁNL

PETROLIN BENZIN-MOTORT és LOKOMOBILT, RENDKIVÜL OLCSÓ ÜZEMŰ SZIVÓGÁZMOTORT.

FIGYELEM! T. motorvevőimet vagy megbízottjait a telepemen ingyen betanítom a kezelésre. ○○○○○○○○○○

A Locomobilok viz elpárologtatási készülékkel vannak ellátva s így a vízszükséglet 1-5 liter. Legmesszebb menő szavatosság.

BENZIN-LOKOMOBILOS CSÉPLŐKÉSZLETEK.

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Elsőrangú gyártmány.

1892

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsősetátér. Főter 9.

1729 **Sárospatak,**
Kossuth Lajos-u. 70.

MOLNÁR MÁRTON

Ajánlja legjobb szerkezetű

benzin-motorait, benzin-locomobiljait és benzin-cséplőkészleteit

Szolid vidéki ügy-nökök alkalmaztatnak. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

BUDAPEST, Nefelejts-uteza 59. szám.

1897

1832

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 68.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszáló, járgény-cséplőgép, lóharc-cséplő, tisztító-rosták, kőmalyozók, kaszáló és aratógépek, szénagyújtó, beronák, sorvatógép, Planet kápláló, szecs kavágók, repavágók, kutoricse-morzsológ, é árúlok, őrlőmalmok, egyetemes szél-erők, 2- és 3-vanu sták és minden egyéb gazdasági gépek.

Gazdáknak fontos!

Legujabb rendszerű és minden gazda által könnyen kezelhető benzin-cséplőgépeket, fekvőmotorokat malom, és téglagyári berendezéseket kedvező fizetési feltételek mellett, legolcsóbban szállít a

HERKULES-MOTORGYÁR Budapest, V. Váci-ut 30.

Kitűnő munkáért teljes szavatosság. — Gőzgépek cserébe vétetnek. — Árlap és elismerő levelek ingyen és bérmentve. 1855

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemköltség óránként és lóerőnként csak 1—1½ fillér!

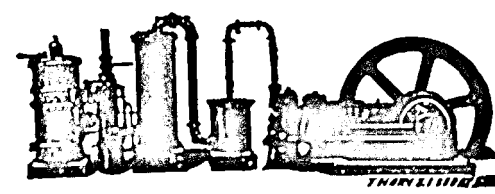
— Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

HAJÓS és TÁRSA okleveles mérnökök motorvállalata

1800 BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Telocoon 66—69. Árjegyzék és költségvetés ingyen.

A legnagyobb Árami és első díjjal kitüntetve, hercegi díszletű stb.

KOEHLER KRIGYES

kertművész és kertépítő
Kerttechnikai iroda:

BUDAPEST

VII., Gizella-ut 15. szám.

(lakás: VII., Csömöri-ut 46.)

TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. tervezése, kivite stb., stb.

Tajkerteszei képes-utmutató ki-vánatra ingyen küldetik.

1903.

Gőzeséplőgép!

Gőzmozgony 6-os Clayton & Shuttleworth és Cséplő 6-os MÁV. gyártmány, csak 3 évig használva, legjobb állapotban minden hozzátartozóval együtt és egy tiszta új löherfejű legutányosabb árban csépléssel együtt is eladó. Bővebb felvilágosítás kapható Weber János gazdatisznél Mező-Dobrán, u. p. Mező-Kapus. 1926

HAZAI IPAR!!

WOHANKA FELE
KÉTÜTEMŰ NYERSOLAJ
MOTOROK és LOKOMOBILOK
ÜZEMKÖLTSÉGEK NAGYSÁGSZERINT

1 1/2 - 2 FILLÉR
ORÁNKENT és LOGRÖNKENT
NINCS ROBBANÓ és TÜZ-VESZÉLY.
MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS
és ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
N. V. VÁGZIKORUT 76.

HAZAI IPAR!!

„NOXON” Canada-kaszáló-gépeket
elsőrendű gyártmányt
Kévekötöket, Arató-gépeket, Fűkaszálókat,

melyek kifogástalanul dolgoznak, szállítanak:
MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS II/1.
gépgyára és vasöntődéje.
M. m. Frankfurt, Berlin, Párizs,
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Sertéseket

legjobban értékesít és beszerez

BAUER B. GYULA sertésbizományos

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-u. 73.

Telefon 79-41. Telefon 79-41.

Minden felvilágosítást díjtalanul készséggel adnak. 1900.

Url Rezső

sertésbizományos
Budapest, VIII.,

Bérmocsis-
utca 12. Telefon: 97-05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít. 1870

Kolozsvári Takarékpénztár Es Hitelbank Részvénytársaság.

Teljesen befizetett alaptőkéje: **1.200.000 K.** Tartaléktőkéje és egyéb alapjai: **539.522 K. 40 f.**

Betétek könyvecskére és tolyószámlákra: **9.328.092 K. 84 f.**

Irodái: Bankosztály, Mátyás király-téri 7. sz. saját házában.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám. Zálogháza, Király-utca 3. sz. alatt.

Üzleti órák délelőtt 9-12 óráig, délután 3-1/2-ig.

Betéteket elfogad könyvecskére vagy folyószámlára, előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcsonöket készpénzben ad ház és föld-birtokra 10-65 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsonöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámlítól váltókat a legmérsékeltébb kamat mellett.

Folyószámlal hiteletet nyújt akár jelzálogi, akár értékpapir fedezet mellett.

Értékpapirokat vesz és elad, valamint ezek eladását

közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett

Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett a m. á. v. kolozsvári állomása mellett lévő áruraktáraiban és azokat szak-szerűen kezelteti.

Zsákokat és ponyvákat kölcsönöz bármily mennyiségben mérsékelt díj mellett.

Zálogházi kölcsönöket ad bármilyen ingóságokra, vagy arany- és ezüsttárgyakra a törvény által megszabott kamat mellett. 1007

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9-1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Fischer-Sinot
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tiszta kivitelben
pontosan és olcsón
készít
Fischer-Sinot
Fotószinkografiai Műhelyek
Budapest
III. Vas-utca 17. szám
Videki megrendelések is pontosan
eszközölte nek.

ELADÓ HÁZHELYEK!

Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11-1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozsvárt, Attila-utca 2. szám alatt.

**Csatornázás! Vizvezeték!
Villanyvilágítás!**

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag-
gabona-
burgonya-
faszén-
gyapju-

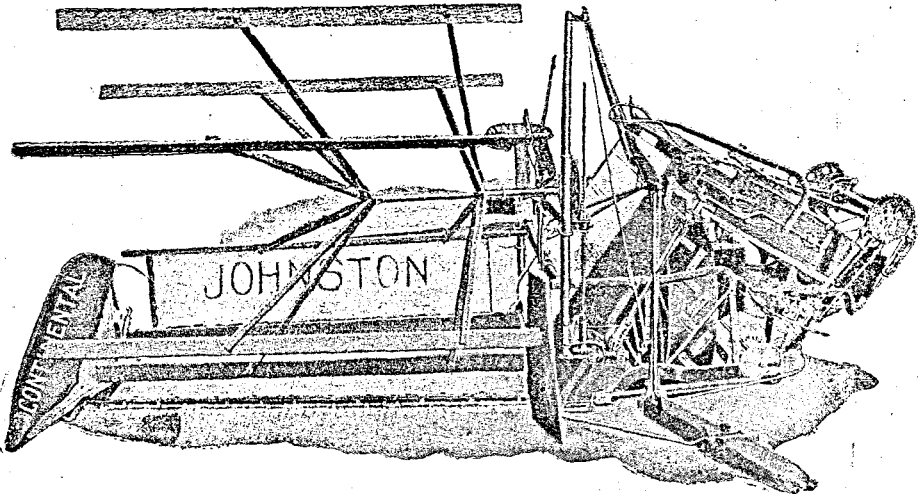
ZSÁK

kazal-
repcze-
behordási-
rostaalj-
waggon-

PONYVA

szőlőkötöző fonal kg.-ja 40 fill., csomagoló vászon kg.-ja 70 fill., kötelek, zsák-zsinegek, lópokrócok. „HUNGÁRIA” kettős kézi kévekötélek favéggel.
NAGEL ADOLF, zsák és ponyva-gyár és kölcsönintézet
Budapest, Arany János-u. 10. sz.
Sürgőnycim: NAGELA BUDAPEST. 1906 Vidéki telefon: 35-92

A The Johnston Harvester Co.

JOHNSTON

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

legmodernebb amerikai speciális aratógépgyár, mely a magyarországi használatra szánt gépeket teljesen a hazai viszonyokra alkalmazva készíti.

A „JOHNSTON” aratógépek dől gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1906-iki idényben 1600 „JOHNSTON” gép talált Magyarországon legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; az 1907 évre már eddig a csanádmezei gazdák aratógép-szövetkezete, a Kisküküllő vármegyei gazd. egyesület és százakra menő uradalom fedezték szükségletüket Johnston gépekben, ami a JOHNSTON gépek birtokosainak megelégedését legmeggyőzőbben bizonyítja.

Vezérképviselő és főraktár:

Melichár Ferencz Bächer Rudolf

Budapest, VI. Nagymező-utca 68.

GRAND PRIX a párisi 1900. évi világiállításon.

1737 II.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítőül, inas-mereségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére, 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.
1 doboz 140 K — 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle Lászárvédő gummiból.

szürke, fekete, baňa és fehér színben és négy nagyságban készíttetnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedelem szerinti:

1 sz. . . . 20-22 cm. 3. sz. . . . 24-27 cm.
2 sz. . . . 22-24 cm. 4. sz. . . . 27-30 cm.

szabadalmazott Pneumatic-lászárvédő gummiból és légpárnával

Ára darabonként szürke
1. sz. Kor. 550, 2. sz. Kor. 590, 3. sz. For. 640, 4. sz. Kor. 730
fekete, barna és fehér
1. sz. Kor. 590, 2. sz. Kor. 640, 3. sz. Kor. 680, 4. sz. Kor. 770

Képes átjegyzéseket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bel WIEN.

FISCHER

-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvával óvhatók meg a legbiztosabban a kazlak, gépek és kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle zsák-és ponyvagár Budapest, V., Nádor-u. 31-33., az ország legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806

Mindennemű juta- és lenzsákok gyártása.

Ponyvakölcsönző intézet.

Hirdetéseket jutányos árban felvállal e lap kiadóhivatala.

Homlokzatok és belsőhelyiségek

meszelésére a legjobb és a legtökéletesebb

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA

1894. I.

Festékgyára,

BUDAPEST, Órnagy-u. 4.